Social Sciences Research Journal (SSRJ)
Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi

Eylül/September 2020, 9(3)
Başvuru/Received: 26/07/2020
Kabul/Accepted: 06/08/2020
Araştırma Makalesi/Research Article
http://dergipark.gov.tr/ssrj
http://socialsciencesresearchjournal.com

Yıldırım, E., Parlar, H. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Aşk Stillerinin Evlilik Tutumları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. *Social Sciences Research Journal*, 9 (3), 188-195.

Üniversite Öğrencilerinin Aşk Stillerinin Evlilik Tutumları Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Ebru Yıldırım
İstanbul Ticaret Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi
yildirimebr1@gmail.com
Orcid: 0000-0003-4694-742X

Doç. Dr. Hanifi Parlar
İstanbul Ticaret Üniversitesi
hparlar@ticaret.edu.tr
Orcid: 0000-0002-6313-6955

Öz

Araştırmada üniversite öğrencilerinin aşk stillerinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etki oluşturup oluşturmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda İstanbul ilinde daha önce duygusal bir ilişi yaşamış olan üniversite öğrencisi 440 kişinin katılımı ile araştırma gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında Aşk Stilleri Ölçeği ve İnönü Evlilik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada Bağımsız Örneklem T-Testi, Pearson Korelasyon Analizi ve Regresyon Analizi kullanılarak veriler analiz edilmiştir. Bulgulara göre üniversite öğrencilerinin oyun gibi aşk stillerinin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeyleri üzerinde istatistiksel düzeyde anlamlı bir etkisinin olmadığı ancak tutkulu aşk, arkadaşça aşk, mantıklı aşk, sahiplenici aşk ve özgeci aşk stillerinin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeyleri üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Aşk Stilleri, Üniversite Öğrencileri, Evlilik Tutumu, Evlilik

The Investigation of the Effect of University Students' Love Styles on Marriage Attitudes

Abstract

In the study, it was aimed to investigate whether the love styles of university students have a significant effect on their marriage attitudes. In this context, a research was carried out with the participation of 440 university students, who had previously had an emotional relationship in Istanbul. Love Styles Scale and Inonu Marriage Attitude Scale were used to collect the data. In the study, data were analyzed by using Independent Sample T-Test, Pearson Correlation Analysis and Regression Analysis. According to the findings, it is determined that there is no statistically significant effect of university students' playful love style on positive attitude levels towards marriage but there is a significant effect of passionate love, friendly love, logical love, possessive love and altruistic love styles on positive attitude levels towards marriage.

Keywords: Love Styles, University Students, Marriage Attitude, Marriage

Giriş

Gelişen yetişkinlikte kimlik arayışının bir kısmını evlilik ve uzun süreli romantik ilişkilere karşı tutumlar oluşturmaktır. Fishbein ve Ajzen'in (2011) gerekçeli eylem yaklaşımı ve evlilik konusundaki araştırmasına dayanarak, bireylerin evlilik ve uzun süreli ilişkiler hakkındaki tutumlarını genel olarak bu konuda sergilenen davranışları şekillendirdiği düşünülebilir. Evli bireylerin iletişimsel, duygusal ve psikolojik süreçlerinin incelenmesi ile birlikte, bireylerin evliliğe yönelik inanç ve tutumları ile bunu etkileyen faktörlerin belirlenmesi araştırma konusu haline gelmiştir. Çünkü evlilik beraberinde bireylerin psikolojik iyi oluş, kaygı ve depresif belirtiler gibi ruh halini etkileyen çocuk sahibi olmayı isteyip olamama, çocuk sayısı, engelli bir çocuğa sahip olup olmama, evlenme biçimi, evlilik yaşı gibi çeşitli demografik etkenleri de beraberinde getirmektedir (Soylu ve Ayaz, 2013; Koçyiğit, 2012; Ersoy ve ark., 2020; Kanburoğlu, 2019; Gönültaş; 2017). Aşkın bu tarz durumlardan kaynaklanan problemleri aşmak konusunda etkisi olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda evlilik süreci üzerinde büyük rol oynadığı sürülen aşk kavramı yakın zamanda psikolojinin ilgi alanına girmiştir. Lee'nin (1988) tipolojisinde, tutkulu aşk stili, psikolojik olarak samimi ve açık bir ilişki ve tutkuyla ifade eden bir ilişki arayan duygusal olarak yoğun bireysel ortağı temsil etmektedir. Kişinin bir eş için istediği kişi türü hakkında güçlü fikirleri vardır ve o kişiyi bulduğunda yakın ve samimi bir ilişki kurmaya çalışır. Arkadaşça aşk stilinde, daha yavaş gelişen bir dostluğu içeren bir sevgi türüdür. Zaman içinde edinilen paylaşılan çıkarlar, güven ve kabul, bu sevgi tarzının merkezinde yer alır. Mantıklı aşk stili, eşin toplumdaki kendi konumuna ve yerine uygunluğunun merkezi olduğu aşk tarzıdır. Kişi, eşinde yaşam için iyi bir ortak haline getirmesi muhtemel ilgi alanları ve arka plan benzerliklerini arar. Oyun gibi aşk stili, sevgiyi sofistike bir oyun olarak düşünmeyi temsil eder. Kişi bu birden fazla ortağa sahip olmaktan hoşlanır ve bu nedenle bir kişiye derin bir bağlılık göstermekle ilgilenmez. Sahiplenici aşk stili, kıskançlık ve münhasırlık duygularına yol açan, diğerinin kaybı ile ilgili endişeleri olan yoğun duygusal katılımla karakterize edilen aşk tarzıdır. Kişi genellikle bir ilişkide güvensiz hisseder. Özgeci aşk stili partner için hiç birşeyin esirgenmeyeceği bir aşk tarzıdır. Kişi tam bir manevi ve duygusal kimlik arar, sevgilinin çıkarları için fedakarlık yapmak için oldukça istekli olur ve cinsel ifade konusunda çatışma yaşayabilir.

Aşk stilleri üzerine yapılan ampirik çalışmalar incelendiğinde Lee'nin tipolojisini kullanan Lasswell ve Lasswell (1976), katılımcıların sevgi tarzını değerlendirmek için ölçek geliştirme çalışmalarının öncüleri olmuşlardır. Daha sonra Hatkoff ve Lasswell (1979), iki California üniversitesinin öğrencileri arasında gerçekleştirdikleri araştırma sonucunda aşk stillerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiğini gözlemlemişledir. Elde edilen bulgular, erkeklerin kadınlara kıyas daha tutkulu ve erotik bir aşk tanımı öne sürdüğü, kadınların ise erkeklere kıyasla daha sahiplenici bir aşk tanımı yaptığı gözlemlenmiştir (Akt: Dion ve Dion, 1993, s.464). İleri tarihlerde yapılan çalışmalardan Hendrick ve arkadaşları (1984) tarafından Florida Üniversitesi'ndeki üniversite öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada kadınların erkeklerden farklı olarak daha güçlü fırtınalı yani daha takıntılı ve duygusal aşk stillerini yaşadıkları, erkeklerin ise romantik ilişkilerini kadınlara kıyasla daha eğlenceli, samimi, partnerine karışmayan ve fiziksel yakınlaşmanın ön planda olduğu aşk stilinde yani oyun gibi, arkadaşça ve erotik yaşadığı gözlenmiştir. Dion ve Dion (1993) tarafından Torontada farklı etnik kökenlere sahip olan öğrenciler arasında etnik kökenin ve cinsiyetin aşk stilleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu belirlenmiştir. Neto (2007) tarafından İngiltere, Hindistan ve Portekizde toplam 562 üniversite öğrencisi arasında gerçekleştirilen araştırma sonucunda aşk stillerinin hem kültüre hem de cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Geçmişten günümüze yapılan uluslararası örneklemlerdeki çalışmalar incelendiğinde kadınlar ve erkeklerin aşk stillerinin birbirinden farklılık gösterdiği pek çok kez ortaya konmuştur.

Geleneksel evliliğin sıklık gösterdiği geçmiş dönemlerde akrabalık, din ve ekonomik durum gibi çeşitli kültürel alanlar etkili iken modern zamanlarda aşkın evlilik adımına bir temel oluşturduğu fikri bir ilke haline gelmiştir. Modern zamanlarda aşk, evlilik denkleminin kapsayıcı bir şekilde genişlemesine yol açmıştır. Evlilik artık farklı kültür, din, etnik köken veya aynı cinsiyetten partnerler arasındaki ortaklarla gerçekleşebilmektedir (Danesi, 2019, s.150). Evrimsel yaklaşıma göre aşk, bağlanma, evlilik ve eş seçimi süreçlerinin merkezindedir. Aşkın tanımı her toplumda farklı olduğu gibi her bir birey için de farklılık göstermektedir. Aşk yakınlık, bağlanma, güven, saygı ve sevgi gibi duyguları beraberinde getirmektedir (Atak ve Taştan, 2012). Bu durum aşk hissinin altında yatan baskın duygunun ne olduğuna bağlı olarak şekillenen farklı aşk stilleri olduğu düşüncesini doğurmuştur. Lee (1988) tarafından geliştirilen aşk stilleri kuramına göre aşkın birden çok boyutu olabileceği ve bu bağlamda çok boyutlu aşk biçimleri şeklinde sınıflandırılması gerekmektedir. Bu bağlamda aşk stilleri kuramına göre aşkın farklı boyutları olduğu göz önünde bulundurulduğunda evliliğe yönelik gösterilen tutumun da farklılık göstermesi beklenebilir. Bu durumda evlilik öncesi süreçte içinde bulunulan romantik ilişkilerinde benimsedikleri aşk stillerinin bireylerin evliliğe olan tutumunu nasıl etkileyeceğinin incelenmesi, evlilik adımının atılmasında aşkın nasıl tanımlandığının ve hangi aşk stilinin benimsendiğinin yönlendirici bir rolünün olup olmadığını ortaya konması açısından önemlidir. Bu nedenle bu araştırmada üniversite öğrencilerinin aşk stillerinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etki oluşturup oluşturmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın yan amacı ise uluslararası çalışmalarda olduğu gibi üniversite öğrencilerinin aşk stillerinin cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı ve evlilik tutumu düzeylerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesidir.

Yöntem

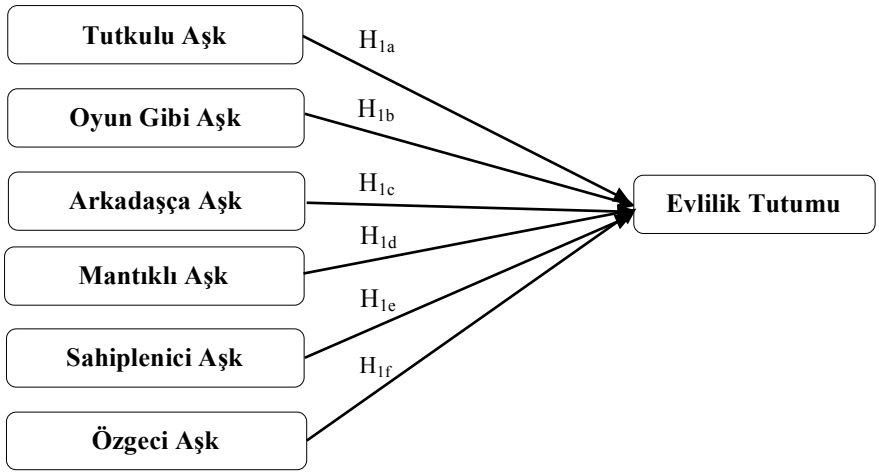
Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın amacı, örneği, veri toplama araçları ve veri analiz yöntemleri ile ilgili gerekli bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın ana kütlesini, 2019 yılı Nisan-Mayıs aylarında İstanbul ilinde daha önce duygusal bir ilişi yaşamış ve şu anda duygusal ilişkisi olan üniversite öğrencisi bireyler oluşturmaktadır. Araştırma örneklemi tesadüfi örnekleme yöntemiyle oluşturulmuştur (Aziz, 2015). Araştırma sürecinde 516 kişiye ulaşılmış ve 56 anketin eksik veri sebebiyle çalışmadan çıkarılması gerekmiştir. Bu bağlamda araştırmanın örneklemini İstanbul ilinde daha önce duygusal bir ilişi yaşamış ve şu anda duygusal ilişkisi olan üniversite öğrencisi 440 kişi oluşturmaktadır. Katılımcıların %56,14'i (n=247) kadın ve %43,86'i (n=193) erkektir.

Araştırmanın Modeli ve Hipotezleri

Araştırma üniversite öğrencilerinin aşk stillerinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etki oluşturup oluşturmadığının incelenmesi sebebiyle çalışma ilişkisel tarama modeli çerçevesinde planlanmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2016). Araştırmanın hipotezleri aşağıda ve modeli Şekil 1'de verilmiştir:

Şekil 1 Araştırmanın Modeli

H_1 : Üniversite öğrencilerinin aşk stillerinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H_{1a} : Üniversite öğrencilerinin tutkulu aşk stilinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H_{1b} : Üniversite öğrencilerinin oyun gibi aşk stilinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H_{1c} : Üniversite öğrencilerinin arkadaşça aşk stilinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H_{1d} : Üniversite öğrencilerinin mantıklı aşk stilinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H_{1e} : Üniversite öğrencilerinin sahiplenici aşk stilinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H_{1f} : Üniversite öğrencilerinin özgeci aşk stilinin evlilik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisi vardır.

H_2 : Üniversite öğrencilerinin aşk stilleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H_{2a} : Üniversite öğrencilerinin tutkulu aşk stili cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H_{2b} : Üniversite öğrencilerinin oyun gibi stili cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H_{2c} : Üniversite öğrencilerinin arkadaşça aşk stili cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H_{2d} : Üniversite öğrencilerinin mantıklı aşk stili cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H_{2e} : Üniversite öğrencilerinin sahiplenici aşk stili cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H_{2f} : Üniversite öğrencilerinin özgeci aşk stili cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

H_3 : Üniversite öğrencilerinin evlilik tutumları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Araçları

Aşk Stilleri Ölçeği: Ölçek Hendrick ve arkadaşları (1998) tarafından geliştirilmiştir. Toplam 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin; 8, 12, 16 ve 23. maddeleri "tutkulu aşk"; 2, 3, 17 ve 19. maddeleri "oyun gibi aşk"; 7, 14, 22 ve 24. maddeleri "arkadaşça aşk"; 5, 11, 18 ve 20. maddeleri "mantıklı aşk"; 1, 6, 10 ve 15. maddeleri "sahiplenici aşk"; ve son olarak da 4, 9, 13 ve 21. maddeleri "özgeci aşk" ı ölçmektedir. 5'li likert tipinde tasarlanan ölçek boyutlarından alınan yüksek puanlar ilgili aşk stilinin daha çok benimsendiğini göstermektedir. Ölçek Büyükşahin ve Hovardaoğlu (2004) tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Boyutlatın Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları.62 ile .88 arasında değişmektedir.

İnönü Evlilik Tutum Ölçeği: Bayoğlu ve Atlı (2014) tarafından Türkiye'de üniversite öğrencileri arasında geliştirilen ölçek 21 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .87 ve .90 arasında olup ölçek toplam varyansın %36'sını açıklayan tek faktörlü yapıdadır. 5'li likert tipinde tasarlanan ölçekten yüksek puanların alınması evliliğe ilişkin olumlu tutumun yüksek olduğunun göstergesidir.

Veri Analizi

Verilerin istatistiksel analizleri Sosyal Bilimler İstatistik Paket Programı (SPSS) 22 kullanılarak yapılmıştır. Ölçeklerin ve alt boyutlarının çoğunluğunun iç tutarlılık düzeyinin yeterli güvenilirlikte olduğu görülmüştür (α > ,70). Çarpıklık ve basıklık indekslerinin istatistikleri incelendiğinde ise tüm değişkenlerin değerlerinin -3 ve +3 aralığında olduğu ve buna göre normal dağılım gösterdikleri belirlenmiştir (Turanlı, Cengiz ve Bozkır, 2012). Bu noktada Bağımsız Örneklem T-Testi, Pearson Korelasyon Analizi ve Regresyon Analizi kullanılarak veriler analiz edilmiştir.

Bulgular

Üniversite Öğrencilerinin Aşk Stillerinin ve Evlilik Tutumlarının Cinsiyete Göre Farklılaşmasının İncelenmesi

Aşk Stilleri Ölçeğinden elde edilen alt boyut puanlarına ilişkin ortalamalarda, cinsiyete göre anlamlı farklılaşma olup olmadığının gözlenmesi için yapılan Bağımsız Örneklem T-Testi sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1 Aşk Stillerinin ve Evlilik Tutumunun Cinsiyete Göre Farklılaşmasına İlişkin Analiz Sonuçları

Cinsiyet		n	ort.	ss	t	sd	p
Tutkulu Aşk	Kadın	247	13.96	3.67	-1.649	438	.100
	Erkek	193	14.51	3.26			
Oyun Gibi Aşk	Kadın	247	8.37	3.68	-5.418	438	.000
	Erkek	193	10.35	3.96			
Arkadaşça Aşk	Kadın	247	11.64	4.42	-1.135	438	.257
	Erkek	193	12.09	3.80			
Mantıklı Aşk	Kadın	247	12.67	4.09	.540	438	.589
	Erkek	193	12.47	3.80			
Sahiplenici Aşk	Kadın	247	12.34	4.07	.251	438	.802
	Erkek	193	12.25	3.79			
Özgeci Aşk	Kadın	247	10.95	3.90	-6.332	438	.000
	Erkek	193	13.23	3.53			
Evlilik Tutumu	Kadın	247	77.32	15.75	-1.697	438	.090
	Erkek	193	79.81	14.57			

Tablo 1'de sunulan istatistiksel sonuçlara göre; bireylerin romantik ilişkilerini tutkulu aşk ($t_{(438)}$= -1.649; $p > .05$), arkadaşça aşk ($t_{(438)}$= -1.135; $p > .05$), mantıklı aşk ($t_{(438)}$= .540; $p > .05$) ve sahiplenici aşk ($t_{(438)}$= .251; $p > .05$) stilinde yaşama düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı farklılaşma olmadığı gözlenmiştir. Ancak bireylerin romantik ilişkilerini oyun gibi aşk ($t_{(438)}$= -5.418; $p < .001$) ve özgeci aşk ($t_{(438)}$= -6.332; $p < .001$) stilinde yaşama düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı farklılaşma olduğu gözlenmiştir. Bulgulara göre erkek üniversite öğrencilerinin oyun gibi aşk ve özgeci aşk stilinde ilişki yaşama düzeyi kadınlara kıyasla daha yüksektir. Bu bulgulara göre H_{2a}, $H_{2c,}$ H_{2d} ve H_{2e} hipotezi reddedilmiş ancak H_{2b} ve H_{2f} hipotezleri kabul edilmiştir.

Tablo 1'de sunulan istatistiksel sonuçlara göre; üniversite öğrencilerinin evliliğe yönelik olumlu tutum ($t_{(438)}$= -1.697; $p > .05$) gösterme düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı farklılaşma olmadığı gözlenmiştir. Bu bulgulara göre H_3 hipotezi rededilmiştir.

Evlilik Tutumu ile Aşk Stilleri Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Aşk Stilleri Ölçeği alt boyutlarına yönelik puanlar ile Evlilik Tutumu Ölçeğine yönelik puanlar arasında anlamlı ilişki olup olmadığının test edilmesine yönelik uygulanan Pearson Korelasyon analizi sonuçları Tablo 2'da yer almaktadır.

Tablo 2 Evlilik Tutumu ile Aşk Stilleri Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	1	2	3	4	5	6	7
1. Tutkulu Aşk	-						
2. Oyun Gibi Aşk	-.06	-					
3. Arkadaşça Aşk	.43**	-.01	-				
4. Mantıklı Aşk	.11*	.10*	.10*	-			
5. Sahiplenici Aşk	.19**	.11*	.03	.02	-		
6. Özgeci Aşk	.38**	.11*	.26**	.11*	.34**	-	
7. Evlilik Tutumu	.42**	.05	.31**	.33**	.27**	.34**	-

** *p<.001,* * *p<.05*

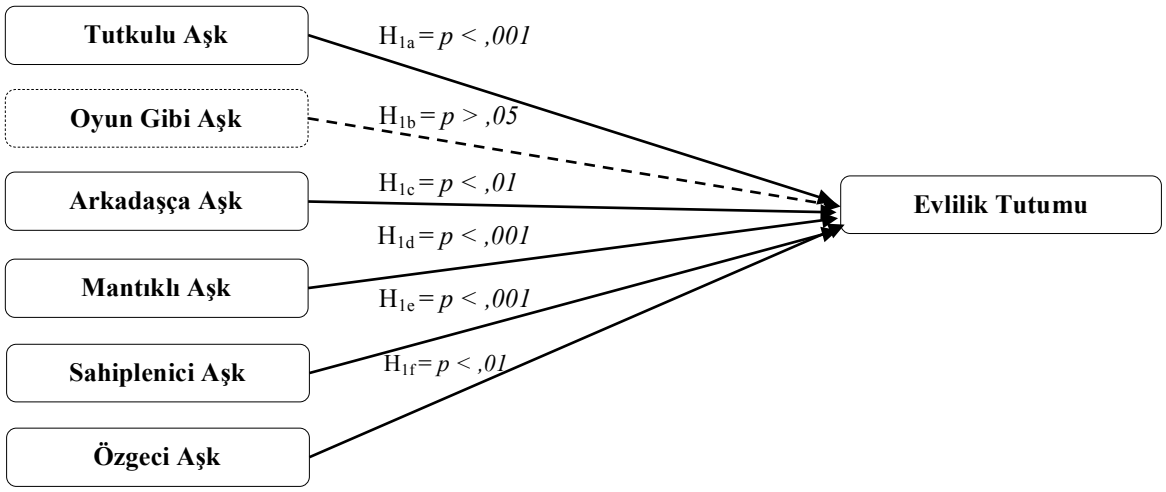
Tablo 2'daki bilgilere göre, üniversite öğrencilerinin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeyleri ile oyun gibi aşk ($r_{(438)}$= .05; $p > .05$) arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Bulgulara göre üniversite öğrencilerinin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeyleri ile tutkulu aşk ($r_{(438)}$= .42; $p < .001$), arkadaşça aşk ($r_{(438)}$= .31; $p < .001$), mantıklı aşk ($r_{(438)}$= .33; $p < .001$), sahiplenici aşk ($r_{(438)}$= .27; $p < .001$) ve özgeci aşk ($r_{(438)}$= .34; $p < .001$) stilleri arasında pozitif yönde orta derecede anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Üniversite öğrencilerinin aşk stillerinin evlilik tutumları üzerindeki etkisinin anlamlı olup olmadığının test edilmesine yönelik uygulanan Çok Değişkenli Doğrusal Regresyon Analizi sonuçları Tablo 3'da yer almaktadır.

Tablo 3 Aşk Stillerinin Evlilik Tutumu Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

	β	SH	t	p	F	Model (p)	R²
					34.996	.000	.327
Tutkulu Aşk	.248	.203	5.345	.000			
Oyun Gibi Aşk	.003	.157	.074	.941			
Arkadaşça Aşk	.144	.162	3.259	.001			
Mantıklı Aşk	.274	.154	6.838	.000			
Sahiplenici Aşk	.169	.164	3.988	.000			
Özgeci Aşk	.121	.178	2.658	.008			
Bağımlı Değişken: Evlilik Tutumu							

Tablo 3'daki bilgilere göre, üniversite öğrencilerinin tutkulu aşk (β = .25), arkadaşça aşk (β = .14), mantıklı aşk (β = .27), sahiplenici aşk (β = .17) ve özgeci aşk (β = .12) stillerinin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeyleri üzerinde pozitif yönde etkilesi olduğu gözlenmiştir ($F_{(6\text{-}433)}$= 34.996; $p < .001$; R^2= %32,7). Bu bulgulara göre H_{1b} hipotezi reddedilmiş ancak H_{1a}, H_{1c}, H_{1d}, H_{1e} ve H_{1f} hipotezleri kabul edilmiştir. Bu bulgulardan hareketle revize edilen araştırma modeli Şekil 2'de verilmiştir:

Şekil 2 Revize Edilmiş Araştırmanın Modeli

Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın amacı doğrultusunda İstanbul ilinde daha önce duygusal bir ilişi yaşamış olan 440 üniversite öğrencisinin katılımı ile araştırma gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular, üniversite öğrencilerinin oyun gibi aşk stilinin evliliğe yönelik tutum düzeyleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını ancak mantıklı aşk, tutkulu aşk, sahiplenici aşk, arkadaşça aşk ve özgeci aşk stillerinin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeyleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğunu göstermiştir. Her ne kadar, literatürde aşk stilleri ile evliliğe yönelik tutum arasındaki ilişkiyi ortaya koymak adına yapılmış çalışmalara rastlanmasa da benzer konularda çalışmalar yer almaktadır. Budak (2011) tarafından yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin arkadaşça aşk ve mantıklı aşk stillerinin ilişki doyumu düzeyleri üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı ancak özgeci aşk, tutkulu aşk ve mantıklı aşk stilinin pozitif yönde ve sahiplenici aşk stilinin ise negatif yönde anlamlı bir etkisinin olduğu belirlenmiştir.

Bulgulara göre erkek üniversite öğrencilerinin oyun gibi aşk ve özgeci aşk stilinde ilişki yaşama düzeyinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu çalışma ile benzer doğrultuda olarak Neto (2007) tarafından yapılan araştırmada erkek üniversite öğrencilerinin oyun gibi aşk ve özgeci aşk stilinde ilişki yaşama düzeyinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu çalışmayı destekler nitelikte olarak Ercan (2016) tarafından aşk stillerinin demografik değişkenler ve ana babaya bağlanma ile ilişkisinin incelenmesi amacıyla, 285 üniversite öğrencisi arasında yapılan araştırma sonucunda da erkek üniversite öğrencilerinin oyun gibi aşk ve özgeci aşk stilinde ilişki yaşama düzeyinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Budak (2011) tarafından yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin erkek üniversite öğrencilerinin oyun gibi aşk ve özgeci aşk stilinde ilişki yaşama düzeyinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmadan farklı olarak Gana ve arkadaşları (2013) tarafından Fransa'da 146 çiftin katılımı ile gerçekleştirilen araştırma sonucunda oyun gibi aşk ve özgeci aşk stilinde ilişki yaşama düzeyinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Dion ve Dion (1993) tarafından Torontada 284 psikoloji öğrencisi arasında yapılan araştırmada etnik kökenleri avrupa ve asyaya dayanan erkek üniversite öğrencilerinin oyun gibi aşk stilinde ilişki yaşama düzeyinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Buna ek olarak etnik kökenleri avrupaya dayanan erkek üniversite öğrencilerinin özgeci stilinde ilişki yaşama düzeyinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Leon ve arkadaşları (1994) tarafından Meksikada 146 üniversite öğrencisi arasında yapılan araştırmada öğrencilerin romantik ilişkilerini tutkulu aşk, arkadaşça aşk, mantıklı aşk, sahiplenici aşk, oyun gibi aşk ve özgeci stilinde yaşama düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı farklılaşma olmadığı gözlenmiştir. Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin mantıklı aşk, tutkulu aşk, sahiplenici aşk ve arkadaşça aşk stillerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu çalışma ile benzer doğrultuda olarak Ercan (2016) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucunda tutkulu aşk ve arkadaşça aşk stillerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği ancak bu çalışmadan farklı olarak kadın üniversite öğrencilerinin mantıklı aşk ve sahiplenici aşk stilinde ilişki yaşama düzeyinin erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma ile benzer doğrultuda olarak Gana ve arkadaşları (2013) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucunda mantıklı aşk, tutkulu aşk ve sahiplenici aşk stillerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği ancak bu çalışmadan farklı olarak erkeklerin arkadaşça aşk stilinde ilişki yaşama düzeyinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma ile benzer doğrultuda olarak Budak (2011) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucunda tutkulu aşk ve sahiplenici aşk stillerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği ancak bu çalışmadan farklı olarak kadınların mantıklı aşk ve arkadaşça aşk stilinde ilişki yaşama düzeyinin erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu çalışmadan farklı olarak bu çalışmadan farklı olarak Neto (2007) tarafından yapılan araştırmada erkek üniversite öğrencilerinin arkadaşça aşk, mantıklı aşk stilinde yaşama düzeyinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu ancak sahiplenici aşk stilinde yaşama düzeyinin kadınlara kıyasla daha düşük olduğu bulunmuştur. Araştırma sonucunda bireylerin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Benzer şekilde İşler (2019) tarafından 50 engelli bireyin katılımı ile gerçekleştirilen araştırma sonucunda bireylerin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu çalışmayı destekler nitelikte olarak Tunç (2019) tarafından Çanakkale ilinde öğrenim gören 472 öğrencinin katılımı ile gerçekleştirilen araştırma sonucunda bireylerin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Arslan (2019) tarafından eğitim fakültesinde öğrenim gören 611 üniversite öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilen araştırma sonucunda, bireylerin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Doğru (2017) tarafından İstanbul Gelişim Üniversitesinde öğrenim gören 194 öğrencinin katılımı ile yapılan araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Üsküp-Koca (2017) tarafından Üsküdar üniversitesinde öğrenim gören 100 öğrenci arasında yapılan çalışmada, bireylerin evliliğe yönelik olumlu tutum düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu çalışmadan farklı olarak Kocabıçak (2019) tarafından İstanbul ilinde özel bir üniversitede öğrenim gören 250 üniversite öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilen araştırma sonucunda, kadınların evliliğe yönelik olumlu tutum gösterme düzeyinin erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma İstanbul'daki üniversitesi öğrencileri ile sınırlıdır. Çalışmanın ortaya koyduğu

bulguların geçerliliğinin Türkiye genelinde, farklı bölgelerden bireylerin de katıldığı bir çalışma ile tekrar incelenmesi önerilmektedir. Bu çalışmanın bulguları bireylerin benimsedikleri aşk stilinin evlilik tutumlarını önemli derecede etkilediğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda gelecek çalışmalarda kişilerin benimsediği aşk stillerinin ortaya çıkmasını etkileyen ruhsal durumlar ve çevresel faktörlerin araştırılması, evliliğe yönelik olumlu tutumda da bu faktörlerin etkisi olup olmadığını test edilmesi açısından önerilmektedir.

Kaynakça

Arslan, S. (2019). *Öğretmen adaylarında kişiler arası tarz, affetme ve evlilik tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, Bursa Uludağ Üniversitesi).

Atak, H., & Taştan, N. (2012). Romantik ilişkiler ve aşk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, *4*(4), 520-546.

Aziz, A. (2015). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri.* Ankara: Nobel Yayıncılık.

Bayoğlu, F. ve Atlı, A.(2014). İnönü evlilik tutum ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik. *Ege Eğitim Dergisi*, *15*(2), 397-415.

Budak, B. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Aşka İlişkin Tutumları ve İlişki Doyumlarının Kişilik Özellikleri ile İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Büyükşahin, A., & Hovardaoğlu, S. (2004). Çiftlerin aşka ilişkin tutumlarının Lee'nin çok boyutlu aşk biçimleri kapsamında incelenmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*, *19*(54), 59-72.

Danesi, M. (2019). *The Semiotics of Love*. Springer.

Dion, K. L., & Dion, K. K. (1993). Gender and ethnocultural comparisons in styles of love. *Psychology of Women Quarterly*, *17*(4), 463-473.

Doğru, D. (2017). *Algılanan anne baba tutumlarının eş seçme stratejileri ve evlilik tutumu ile ilişkisi* (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Ercan, H. (2016). Üniversite öğrencilerinin aşk stillerinin demografik değişkenler ve ana babaya bağlanma ile ilişkisi. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 25-37.

Ersoy, K., Altın, B., Sarıkaya, B. B., & Özkardaş, O. G. (2020). The Comparison of Impact of Health Anxiety on Dispositional Hope and Psychological Well-Being of Mothers Who Have Children Diagnosed with Autism and Mothers Who Have Normal Children, in Covid-19 Pandemic. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, *9*(2), 117-126.

Fishbein, M., & Ajzen, I. (2011). *Predicting and changing behavior: The reasoned action approach*. Taylor & Francis.

Gana, K., Saada, Y., & Untas, A. (2013). Effects of love styles on marital satisfaction in heterosexual couples: A dyadic approach. *Marriage & Family Review*, *49*(8), 754-772.

Gönültaş, N. (2017). *Zihinsel ve fiziksel engelli çocuğa sahip ebeveynlerde algılanan sosyal destek ile bakım verme yükü arasındaki ilişkinin incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Hatkoff, T. S., & Lasswell, T. E. (1979). Male-female similarities and differences in conceptualizing love. In *Love and attraction* (pp. 221-227). Pergamon.

Hendrick, C., Hendrick, S. S., & Dicke, A. (1998). The love attitudes scale: Short form. *Journal of Social and Personal Relationships*, *15*(2), 147-159.

Hendrick, C., Hendrick, S., Foote, F. H., & Slapion-Foote, M. J. (1984). Do men and women love differently?. *Journal of Social and Personal Relationships*, *1*(2), 177-195.

İşler, Y. S. (2019). *Engelli bireylere yönelik evlilik tutumları ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması* (Master's thesis, Hasan Kalyoncu Üniversitesi).

Kanburoğlu, B. (2019). *Evli kadınlarda evlilik yaşı ve evlenme biçiminin evlilik doyumu ve depresyon düzeyine olan etkisi*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Karasar, N. (2016). Bilimsel İrade Algı Çerçevesi İle Bilimsel Araştırma Yöntemi Kavramlar İlkeler Teknikler.(31. Basım). *Nobel Yayınları, Ankara*.

Kocabıçak, S. (2019). *The relationship between separtion-individuation, individualism-collectivisim, marriage expectations, and marital attitudes* (Doctoral dissertation, İstanbul Bilgi Üniversitesi).

Koçyiğit, O. T. (2012). İnfertilite ve sosyo-kültürel etkileri. *İnsanbilim dergisi*, *1*(1), 27-37.

Lasswell, T. E., & Lasswell, M. E. (1976). I love you but I'm not in love with you. *Journal of Marital and Family Therapy*, *2*(3), 211-224.

Lee, J. A. (1973). *The colors of love: An exploration of the ways of loving.* Ontario: New Press.

Lee, J. A. (1988). Love styles. In Psychology of Love (Eds RJ Sternberg, ML Barnes):38-67. New Haven, *Yale University Press*.

Leon, J. J., Philbrick, J. L., Parra, F., Escobedo, E., & Malgesini, F. (1994). Love-styles among university students in Mexico. *Psychological reports*, *74*(1), 307-310.

Neto, F. (2007). Love styles: A cross-cultural study of British, Indian, and Portuguese college students. *Journal of comparative family studies*, *38*(2), 239-254.

Soylu, N., & Ayaz, M. (2013). Adli değerlendirme için yönlendirilen küçük yaşta evlendirilmiş kız çocuklarının sosyodemografik özellikleri ve ruhsal değerlendirmesi. *Anatolian Journal Of Psychiatry/Anadolu Psikiyatri Dergisi*, *14*(2).

Tunç, S. (2019). Üniversite öğrencilerinin aile aidiyeti, evlilik beklentileri ve evlilik tutumları arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Turanli, M., Cengiz, D. T., & Bozkir, Ö. (2012). Faktör Analizi İle Üniversiteye Giriş Sınavlarındaki Başarı Durumuna Göre İllerin Sıralanması. *Ekonometri ve İstatistik E-dergisi*, (17), 45-68.

Üsküp Koca, B. (2007). *Üniversite öğrencilerinde evlilik tutumu ile karar verme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Doctoral dissertation, Yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul).